

poniedziałek, 17.02.2025

Wspomnienie Świętego Antoniego, opata

Młodsza siostrę oddał pod opiekę szlachetnym paniom, zabezpieczając jej byt materialny. Sam zaś udał się na pustynię w pobliżu rodzinnego miasta. Tam oddał się pracy fizycznej, modlitwie i czynkom pokutnym. Podjął życie pełne umartwienia i milczenia. Nagła zmiana trybu życia kosztowała go wiele wyrzeczeń, a nawet trudu. Jego żywot, spisany przez św. Atanazego, głosi, że Antoni musiał znieść wiele jawnych ataków ze strony szatana, który go nękał, jawiąc mu się w różnych postaciach. Doznawał wtedy umacniających go wizji nadprzyrodzonych.

Początkowo Antoni mieszkał w grocie. Około 275 r. przeniósł się na Pustynię Libijską. Dziesięć lat później osiadł w ruinach opuszczonej fortecy Pispir na prawym brzegu Nilu. Miał dar widzenia rzeczy przyszłych. Słynął ze świętości i mądrości. Walki wewnętrzne, jakie ze sobą stoczył, stały się później ulubionym tematem malarzy (H. Bosch, M. Grünewald) i pisarzy (G. Flaubert, A. France).

Jego postawa znalazła wielu naśladowców. Sława i cuda sprawiły, że zaczęli ściągać uczniowie, pragnący poddać się jego duchowemu kierownictwu. Po wielu sprzeciwach zdecydował się ich przyjąć i odtąd oaza Faium na pustyni zaczęła zapełniać się rozrzuconymi wokół celami eremitów (miało ich być około 6000). Owe wspólnoty pustelników nazwano laurami. Wśród pierwszych uczniów Antoniego znalazł się św. Hilarion.

W 311 r. Antoni gościł w Aleksandrii, wspierając duchowo prześladowanych przez cesarza Maksymiana chrześcijan. Spotkał się wówczas ze św. Aleksandrem, biskupem tego miasta i męczennikiem. Następnie, ok. 312 roku, udał się do Tebaidy, gdzie w grocie w okolicy Celzum, w górach odległych ok. 30 km od Nilu, spędził ostatnie lata życia. Stąd właśnie wybrał się do Teb, gdzie odwiedził św. Pawła Pustelnika. W latach 334-335 ponownie udał się do Aleksandrii. W roku 318 wystąpił tam bowiem z błędną nauką kapłan Ariusz. Znalazł on wielu zwolenników. Z troską o czystość wiary, żyjący jeszcze św. Aleksander zwołał synod, na którym około stu biskupów potępiło naukę Ariusza. Znalazł on jednak potężnych protektorów, nawet w samym cesarzu Konstantynie Wielkim, a przede wszystkim w jego następcy - Konstancjuszu, który rozpoczął bezwzględną walkę z przeciwnikami arianizmu. Dla ustalenia, po czyjej stronie jest prawda, Antoni udał się do Aleksandrii, gdzie biskupem był wówczas św. Atanazy. Po rozmowach z nim stał się żarliwym obrońcą czystości wiary wśród swoich uczniów.

Cieszył się wielkim poważaniem. Korespondował m.in. z cesarzem Konstantynem Wielkim i jego synami. Zachowane listy Antoniego do mnichów zawierają głównie nauki moralne - szczególny nacisk kładzie w nich na poszukiwanie indywidualnej drogi do doskonałości, wsparte lekturą Pisma św.

Według podania św. Antoni zmarł 17 stycznia 356 roku w wieku 105 lat. Życie św. Antoniego było przykładem dla wielu nie tylko w Egipcie, ale i w innych stronach chrześcijańskiego świata. Jego kult rychło rozprzestrzenił się na całym Wschodzie. W roku 561 cesarz Justynian I przeniósł uroczyscie jego relikwie do Aleksandrii. W roku 635 przeniesiono je do Konstantynopola. W wieku XII krzyżowcy zabrali je stamtąd do Francji do Monte-Saint-Didier, a w roku 1491 do Saint Julien koło Arles. Antoni jest patronem zakonu antoninów (powstałego w XII w. dla obsługi pielgrzymów przybywających do grobu św. Antoniego), dzwonników, chorych, hodowców trzody chlewnej (według legendy uzdrowił niewidome prosię), koszykarzy, rzeźników, szczotkarzy i ubogich. Orędownik w czasie pożarów. W ciągu wieków wzywano go podczas epidemii oraz chorób skórnych. Ku czci św. Antoniego Pustelnika wyrabiano krzyżyki w formie tau.

Ku jego czci poświęcano również ogień, by chronił bydło od zarazy zwanej "ogniem".

W ikonografii św. Antoni przedstawiany jest jako pustelnik, czasami w długiej szacie mnicha. Szczególne zainteresowanie artystów budził temat kuszenia św. Antoniego. Jego atrybutami są: jeden, dwa lub trzy diabły, diabeł z pucharem, dzwonek, dzwonek i laska, krzyż egipski w kształcie litery tau, księga reguły monastycznej, lampa, lampka oliwna, laska, lew kopiący grób, pochodnia, świnia, pod postacią której kusił go szatan, źródło.

Źródło:

<https://brewiarz.pl/czytelnia/swieci/01-17.php3>

<https://iconographersireland.wordpress.com/2022/01/17/st-anthony-the-great-feast-day-january-17th/>